

متن پرسش

سلام علیکم و رحمت الله استاد: در مورد حقیقت انسان کامل یا همان صادر اول می‌توان گفت که زمان بردار نبوده و موجودی ازلی هست همانطور که نمی‌توان فرض کرد که خورشید باشد اما نور خورشید نباشد و در مورد سایر اصناف فرشتگان هم همینطور؟ اما وقتی بحث ظهور آن حقیقت در عالم ناسوت مطرح می‌شود اینجا نیاز به مقدماتی مثل خلقت آسمان و زمین هست که به تعبیر قرآن کریم در ۷ دوره صورت گرفته و چون ماده ملازم زمان است اینجا بحث زمان مطرح می‌شود؟ تا در یک مقطع خاص بدن عنصری پیامبر اکرم شکل گرفته و آماده پذیرش و ظهور کامل آن حقیقت می‌شود؟ و لذا «انی جاعل فی الارض خلیفه» و گفتگوی فرشتگان در این باره باید گفت که اصل آن حقیقت که جلوه تام اسم الله است فقط تقدم رتبی بر همه اصناف موجودات دارد و آنجا بحث زمان مطرح نیست ولی وقتی آن حقایق با زبان ما گفته می‌شود خود به خود صورت زمانی به خود می‌گیرد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین طور است که می‌فرمایید و بحمدالله جناب صدرا در بحث «حرکت جوهری» روشن می‌کند که اساساً زمان مربوط به حرکت است و تنها در جایی مطرح است که حرکت باشد و حرکت مربوط به عالم ماده می‌باشد. موفق باشید